

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“
ОСНОВАН 1888 г.

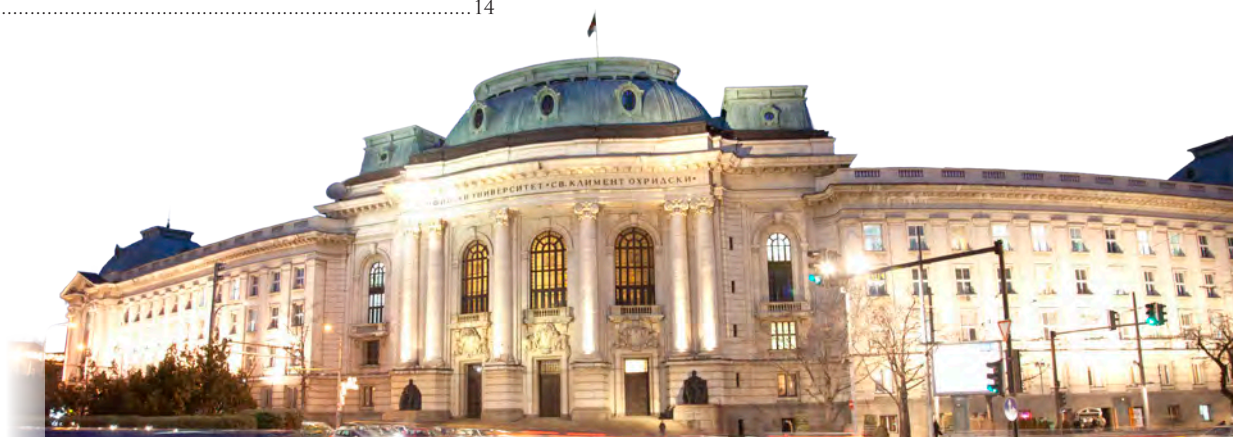
ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТЕН

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

ЯНУАРИ 2015 Г.

НОВИНИ	2	ЧЕСТВАНИЯ	15
В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ГЕНЕРАЛНИЯТ ДИРЕКТОР НА ЮНЕСКО ИЗНЕСЕ ГОДИШНАТА ЛЕКЦИЯ В ПАМЕТ НА НЕЛСЪН МАНДЕЛА	2	БОГОСЛОВСКИЯТ ФАКУЛТЕТ ЧЕСТВА СВОЯ ОФИЦИАЛЕН ПРАЗНИК	15
100-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПЕТЪР УВАЛИЕВ БЕ ОТБЕЛЯЗАНА В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ	4	КУЛТУРА	16
СОФИЙСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ И ОБЩИНА БАЛЧИК ПОДПИСАХА РАМКОВО СПОРАЗУМЕНИЕ	6	ФОТОИЗЛОЖБА „ СРЕЩИ С НЕОБЯСНИМОТО” БЕШЕ ОТКРИТА ВЪВ ФАКУЛТЕТА ПО НАЧАЛНА И ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА	16
ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА ПО ПРОЕКТ НА МЕДИЦИНСКИЯ ФАКУЛТЕТ ПОЛУЧИХА СЕРТИФИКАТИ	6	УНИВЕРСИТЕТСКАТА БИБЛИОТЕКА ПРЕДСТАВИ ИЗЛОЖБАТА „КИНОТО Е ДВУОСТРО ОРЪЖИЕ”	17
СОФИЙСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ БЕ ДОМАКИН НА ГОДИШНАТА СРЕЩА ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ +”	7	ПРОЕКТИ	18
ПРОФ. СРЕДКОВА БЕ ИЗБРАНА ЗА ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА СОЦИАЛНИ ПРАВА	8	ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ПО ПРОЕКТ НА ФАКУЛТЕТА ПО КЛАСИЧЕСКИ И НОВИ ФИЛОЛОГИИ	18
КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ ФОРУМИ	9	В СТОПАНСКИЯ ФАКУЛТЕТ СЕ ПРОВЕДЕ ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПРОЕКТ ЗА АДАПТАЦИЯ НА УЧЕБНИТЕ ПЛАНОВЕ КЪМ ПАЗАРА НА ТРУДА	19
ПУБЛИЧНА ДИСКУСИЯ НА ТЕМА: „НАСТИГАТ ЛИ СТРАНИТЕ ОТ ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА ОСТАНАЛИТЕ ДЪРЖАВИ ОТ ЕС? МЯСТОТО НА БЪЛГАРИЯ”	9	КОНКУРСИ	21
ПРОВЕДЕ СЕ ТРЕТА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА СЪЗНАНИЕТО	10	ФОНДАЦИЯ “СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ” ОБЯВЯВА ДЕВЕТИ НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС ЗА СТИХОТВОРЕНИЕ И РАЗКАЗ	21
ОТЛИЧИЯ	11	АБСОЛВЕНТИ	22
ПРОФ. ДЮН ВАСИЛ МРЪЧКОВ БЕ УДОСТОЕН С ПОЧЕТНОТО ЗВАНИЕ „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА” НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”	11	ДИПЛОМИРАХА СЕ БАКАЛАВРИТЕ И МАГИСТРИТЕ ОТ ВИПУСК 2014 НА ФАКУЛТЕТА ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА	22
ЛЮБОВ КОСТОВА И БОРЯНА АНТОНОВА СПЕЧЕЛИХА СТИПЕНДИИТЕ ПО ПРОГРАМА „САСАКАВА”	13	ДАРИТЕЛИ	24
ПРОФ. ДФН ВАСИЛКА РАДЕВА ПОЛУЧИ ПОЧЕТЕН ЗНАК СЪС СИНЯ ЛЕНТА НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”	14	АРХИВЪТ НА ПЕТЪР УВАЛИЕВ БЕШЕ ДАРЕН НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ	24

НОВИНИ

В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ ГЕНЕРАЛНИЯТ ДИРЕКТОР НА ЮНЕСКО ИЗНЕСЕ ГОДИШНАТА ЛЕКЦИЯ В ПАМЕТ НА НЕЛСЪН МАНДЕЛА

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ генералният директор на ЮНЕСКО г-жа Ирина Бокова изнесе Годишната лекция в памет на Нелсън Мандела на тема „Заветът на Нелсън Мандела“. Събитието беше организирано от посолството на Република Южна Африка в България и Националната комисия на Република България за ЮНЕСКО със сътрудничеството на най-старото висше училище в България. В Аулата присъстваха ректорът на Софийския университет проф. гин Иван Илчев, посланици и представители на дипломатическия корпус, преподаватели, студенти.

Проф. Симеон Негков, секретар на Форум за приятелство между България и ЮАР, откри събитието и поздравя присъстващите в Аулата. Посланикът на Република Южна Африка г-жа Ванеса Калверт отбеляза, че за

отдава, за да популяризира идеята *промените света*“. Според Ирина Бокова за обединена и интегрирана Европа, което я е направило естествен избор за лектор на събитието: „Тя е активно ангажирана в международните усилия да се разшири достъпното и качествено образование за всички, да има равенство между половете, културен диалог и научно сътрудничество за устойчиво развитие. Тя защитава свободата на словото и безопасността на журналистите. Това са ценностите и идеалите, които моят лидер представлява на света“, каза г-жа Ванеса Калверт.

Ирина Бокова благодари на посланика на Южна Африка за инициативата и чудесните думи, на ректора на СУ и на всички гости. Тя подчерта, че едва ли има по-подходящо място от Софийския университет, най-старото и най-престижно висше училище в България, което олицетворява многовековната българска културна, просветна и духовна традиция, за да

нея е голяма чест и удоволствие да приветства всички на събитието. Тя подчерта, че стратегическата важност на ЮНЕСКО, отгадеността, с която Ирина Бокова служи като български дипломат, времето, което

бъде почетен човекът и борецът за свобода и равенство Нелсън Мандела. Човекът, който приживе още казва: „Образованието е най-мощното оръжие, което може да използвате, за да

кова трябва да бъдем последователни в борбата за образование на всички хора, независимо от техния цвят на кожата, пол, религиозна принадлежност и други различия.

„Това, което за нас в ЮНЕСКО е изключително важно, е неговият девиз: „За да бъдеш свободен, не е достатъчно да сваляш нечии окови, а да уважаваш и да приемаш свободата на другите“. Нелсън Мандела зовеше за помирение при прехода на тривековната власт на бялото малцинство към многорасова демокрация, на това, което наричаше „нация в цветовете на дъгата“ и самият той се превърна в символ на борбата срещу режима на апартейд за равенство, демокрация и на съпротивата на милиони хора, не само в Африка, но и по света“, каза Ирина Бокова.

В словото си тя проследи основни моменти от живота и борбата на Нелсън Мандела за свобода на Южна Африка и отбеляза дълбоката му връзка с ЮНЕСКО. ЮНЕСКО, организацията, която е тясно свързана с делото и с

ценностите, които Нелсън Мандела утвърждава през целия си живот, чества тази година своята седемдесета годишнина. Началото на тази година на честване започва именно с ген, посветен на Нелсън Мандела – един от най-бележитите, може би най-бележитият посланик на добра воля на организацията и Нобелов лауреат за мир.

„Нелсън Мандела ни учеше на саможертва и безпределна всеотдайност. Той ни показа, че не трябва да приемаме света такъв, какъвто е и че можем да го променим независимо от трудностите, през които трябва да преминем. Той ни показва също така нещо много важно – че не трябва да отговаряме на насилието с насилие, защото свободата и демокрацията се постигат чрез справедливост, помирение и опрощение”, отбеляза Ирина Бокова.

По думите ѝ много рядко в световната история един човек със своята харизма, със своето постоянство, идеи и ценности е успявал да промени толкова радикално живота на милиони хора, организацията на една държава, да повлияе и да продължи да влияе на цели общества. Нелсън Мандела се превръща в символ на борбата за демокрация, свобода и справедливост не само в своята страна, а в десетки страни по света. Той беше и остава не само политически, а и духовен, интелектуален, морален лидер на милиони хора, каза още 2-жа Бокова.

Ирина Бокова обърна голямо внимание на промените и проблемите, които поставя постоянно глобализацията се свят. Границите се размиват, човешкият ум непрекъснато ражда нови открития, иновации и нови технологии.

Глобализацията се стреми към културно сътрудничество, налага общи ценности, намалява, премахва различията между хора от различни държави, налага един по-дълбок и по-широк диалог между религии, етно-

си, различни култури. Глобализацията е толкова значима и всепроникваща,

че има и друга страна, отбеляза Ирина Бокова. Според нея сред негативните последици на глобализацията трябва да се споменат неравенството на половете, социалното неравенство, нетолерантността и екстремизмът. *„Устойчивостта трябва да започне според ЮНЕСКО с гарантиране на правата и достойнството на всеки човек чрез качествено образование, социална инклузивност, свобода на изразяване, опазване на културно-историческото наследство, използване на целия огромен потенциал на новите технологии,*

иновациите, науката. Това е мисията на ЮНЕСКО, защото тя е единствената международна организация в рамките на ООН, която има силата да защитава и насърчава човешкия прогрес чрез образование, наука и култура. Често цитираме преамбюла на нашата

конституция, в която е записано: „Тъй като войните започват в умовете на хората, то в умовете на хората трябва да изградим защитата на мира”, подчерта Ирина Бокова.

Тя отбеляза, че дълбоко вярва в „меката сила“ на ЮНЕСКО, която днес придобива особено значение. Това е силата, която ражда нови идеи, мобилизира обществото за колективни действия в полза на общия прогрес. ЮНЕСКО не е организация за финансова помощ, за развитие, но е организация, която създава условия за развитие. ЮНЕСКО няма своя миротворческа армия, ЮНЕСКО не пази буквално мира, но ЮНЕСКО създава може би в най-голяма степен трайни условия за траен мир. Поради тази причина според Ирина Бокова мисията на ЮНЕСКО е т. нар. *„нов хуманизъм на 21-ви век”* - свят с ново човешко поведение при новите реалности и новите хоризонти.

Ирина Бокова се спря в речта си една много важна инициатива на генералния секретар на ООН г-н Бан Ки Мун за създаване на научен консултативен съвет, който е ръководен от ЮНЕСКО, призван да направи връзката между науката и политиката, да даде възможност политиките да могат в много по-голяма степен да се вслушват в учените, техните идеи, констатации, анализи и решения за някои от най-важните въпроси на днешния ден, посочи Ирина Бокова.

В края на лекцията си Ирина Бокова припомни завета на Нелсън Мандела *«Сега е твой ред»* и добави, че най-добрият начин да почетем паметта му е да го следваме. Всеки от нас по свой собствен начин трябва да приеме това, което Нелсън Мандела ни завеща като своя мисия в живота. Всеки поотделно. Той беше убеден, че всеки човек, на своето място, по свой начин може да допринесе за такъв по-добър свят, подчерта Ирина Бокова.

100-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПЕТЪР УВАЛИЕВ БЕ ОТБЕЛЯЗАНА В СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

На събитието присъстваха ректорът на Софийския университет проф. дин Иван Илчев, вицепрезидентът на България г-жа Маргарита Попова, съпругата и дъщерята на Петър Увалиев, г-жа Соня Рув-Увалиева и Мила-Георгина Увалиева, Валери Борисов, заместник-министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията, акад. Светлин Русев, представители на академичната общност на Университета, колеги и приятели на Петър Увалиев.

Юбилейната година се провежда под патронажа на вицепрезидента на Републиката Маргарита Попова и Министерството на външните работи на България.

Юбилейното тържество, организирано от Софийския университет и Фондация „Увалиеви“, започна в централното фоайе на Ректората с представяне на фотоизложба на Иво Хаджимишев, посветена на живота и дейността на Петър Увалиев. Тържеството откри доц. Огнян Ковачев, който отбелязва, че снимките разказват житейската история на Петър Увалиев.

през ХХ век. В подбората на фотографите Хаджимишев акцентира върху семейството, от което идва Увалиев и върху най-важните моменти от неговия творчески път.

Юбилейното тържество продължи в Аулата на Софийския университет, където бе излъчен откъс от архивен запис на БНТ на „Похвално слово за българското слово“, произнесено на 24 май 1995 г. от Петър Увалиев, който е почетен доктор на най-старото висше училище в България.

В приветствието си ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. дин Иван Илчев не скри възлението си от повода за тържеството – да се почете делото на един от изтъкнатите български интелектуалци на ХХ в., възпитаник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и негов почетен доктор.

„В културното, интелектуално и научно поле се възправят фигури на хора, които въпреки трудностите са издърпали българите след себе си. Без тях, нашето общество нямаше да е това, което е, с всичките си достижения и кривици. Моето поколение бе учено, че личността е нищо, а обществото всичко. А обществото се движи напред от отделни хора - с по-добри интелектуални възможности, по-работливи, по-постоянни и най-ве-

че готови да работят за другите. Противим се на тази идея, не ни харесва, защото излиза, че всички не сме равни. Ами не сме. И един от тези, които се възвисяват с делото си, е Петър Увалиев“.

Иво Хаджимишев разказа за приятелство си с Петър Увалиев и отбеляза неговото голямо влияние в развитието на българския културен живот

коление бе учено, че личността е нищо, а обществото всичко. А обществото се движи напред от отделни хора - с по-добри интелектуални възможности, по-работливи, по-постоянни и най-ве-

Проф. Илчев припомни, че Петър Увалиев доказва себе си в среда, която изначално му е, ако не чужда, то различна от тази, в която е отрасъл, за да стане интелектуалец от европейска класа. Той е човек, който работи след Втората световна война с някои от най-изтъкнатите европейски писатели, учени, режисьори. Петър Увалиев доказва себе си като българин и никога не забравя, че е българин, който е закърмен с българското слово, за чиято чистота се бори докрай с рядко срещано сладкодумство.

„Отбелязваме паметта му в тревожни дни. Дни, когато всички се възлениваме от това дали свободата на мисълта, словото и образа имат граници и дали трябва да имат граници. И е показателен примерът на Петър Увалиев, който доказваше в продължение на десетилетия, че можеш да бъдеш демократ и да воюваш за свободата на словото и мисълта без да обиждаш другия, без да го нараняваш в най-скроветните му помисли и чувства. И така да го правиш по-добър. Каквито трябва да сме всички ние.“ заяви още проф. Илчев.

Ректорът изрази благодарността си към госпожа Соня Рув и ѝ връчи свидетелство на Софийския университет за дарението на личния архив на Петър Увалиев. Проф. Илчев отбеляза, че архивът, който в момента се обработва, съвсем скоро ще може да бъде ползван от студенти.

Соня Рув-Увалиева подчерта, че Петър Увалиев представя най-хубавото, най-богатото и най-разнообразното от миналото, сегашното и бъдещето на българските културни успехи. Тя благодари на ректора на Университета и цялата академична общност за това, че СУ ще съхранява архива му и ще даде възможност за бъдещи научни изследвания. Соня Рув съобщи, че Софийският университет и Фондация „Увалиеви“ обявяват конкурс за студентско проучване и есе за Петър Увалиев. Под печат са две двutomни издания с беседи на Петър Увалиев, излъчвани по радио ВВС, събрани и редактирани от Огнян и Христина Ковачеви. Соня Рув разказа за предстоящите тържествени събития във връзка с отбелязването на 100-годишнината на Петър Увалиев в цялата страна.

Дъщерята на Петър Увалиев Мила-Георгина подчерта, че за нея е голяма чест да присъства на тържеството и да говори за своя баща. Тя припомни, че той е имал разностранни интереси, забележителна кариера, а в компанията му никога не е било скучно. Мила-Георгина отбеляза, че винаги ще се гордее с постиженията на Петър Увалиев и изказа радостта си, че е имала такава забележителна личност за свой баща.

Вицепрезидентът на България 2-жа Маргарита Попова изрази радостта си да присъства на тържеството, за да може да сподели с всички присъстващи усещането за една личност, която събира епохи, личност, която никога не успява да присвои и цял живот остава на страната на България: „Близост-

та с личността на Петър Увалиев, личност с мащабни европейски измерения, ни носи надежда – надежда, че приказката за Увалиев ще бъде дълга. От поколение на поколение. Че може да бъде пята със самочувствие, но не от самозвани, а от майстори и от добри чираци. Защото разказва за малките неща, достойни за похвала или за упрек“.

Маргарита Попова подчерта, че близостта с Петър Увалиев и днес за някои е страх, страх от мярката, защото не им достига воля и същност да изваят свой образ: „И днес истината – също толкова сложна и объркана –

ни е нужна: за забравата, за заблудите, за грубостта, високомерието и примитивизма; за това, че сме малцина, които заговаряме за книгата, за бдителността и за чувствителността към човешката участ, нерадостна и сива днес за хиляди у нас, и самодоволна

и безогледна за други“.

В рамките на тържеството заместник-министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията Валери Борисов и гъщерята на Петър Увалиев Мила-Георгина валидираха юбилейна пощенска марка, посветена на 100-годишната от рождението на Петър Увалиев.

Възпоменателно слово в памет на Петър Увалиев прочете неговият близък приятел акад. Светлин Русев. В своите спомени акад. Русев обрисова Петър Увалиев като широко кроена личност, деликатен, естествен и непринуден, притежаващ духовна щедрост, изпълващ пространството със своето ярко присъствие.

„Повече от всякога разделени, настръхващи, агресивни и невярващи нито в Бога, нито в царя, души изпълнени с омраза и съмнение, повече от всякога имаме нужда от мъдрото равновесие, което Увалиев внасяше в нашия дебалансирани и объркан световен и български ред“, подчерта акад. Русев и добави *„Той е един от малкото подаръци на съдбата, които не съм сигурен, че сме разбрали и усвоили в тяхната морална, етична, естетическа и гражданска мярка“.*

Временно изпълняващият длъжността посланик на Великобритания у нас Сара Райли отбеляза, че Петър Увалиев е бил културен и духовен мост между България и Великобритания, оставяйки дълбоко свързан с родината през годините на емиграция. Тя определи Увалиев като един от най-добрите духовни посланици на страната ни и отбеляза, че хора като него са истинско вдъхновение за всички дипломати.

В края на тържеството за първи път прозвуча композиция на Добринка Табакова, посветена на Петър Увалиев. Музикалното произведение бе в изпълнение на пианиста Лъчезар Станков и цигуларя Иво Станков.

СОФИЙСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ И ОБЩИНА БАЛЧИК ПОДПИСАХА РАМКОВО СПОРАЗУМЕНИЕ

Най-старото висше училище в България и морската община обединяват усилията си за развитие на научно-изследователската, образователната, културната и социалната дейност и туризма в Университетската ботаническа градина и Община Балчик.

В подписаното от ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. дин Иван Илчев и кмета на Община Балчик Николай Ангелов рамково споразумение са предвидени съвместни дейности в областта на образованието, устойчивата градска среда и туризма, провеждането на културни и научни събития, работа по европейски програми.

Споразумението предвижда разработване на съвместна целогодишна програма за „зелени училища“ за уче-

ниците от Община Балчик на територията на Ботаническата градина и провеждане на занятия с ученици от началните класове по програмата „Ботаниците изследват в училищата и ботаническите градини“, която е разработена в рамките на международен проект с участието на Университетските ботанически градини. Планирано е провеждане на занятия по екологично възпитание с деца от детските градини, както и обучение на учители по международна програма за откривателско образование. Софийският университет ще съдейства и при изграждането на зелени кътове с образователна цел в училищата и детските градини.

Ръководителите на двете институции се споразумяха жителите на Балчик да могат безпрепятствено да посещават територията на Бота-

ническата градина при провеждане на културни, образователни, научни и други събития.

Софийският университет и Община Балчик ще разработват проекти за съвместно кандидатстване по европейски програми в областта на екологичния и образователния туризъм, устойчивото градско развитие, образованието и опазването на околната среда.

По време на срещата на ректора на Софийския университет и кмета на Балчик са договорени и първите две съвместни инициативи – организиране на „зелено училище“ за учениците от общинските училища през пролетната ваканция и съвместна конференция през есента на тази година, когато се отбелязват 75 години от връщането на Южна Добруджа.

ПРОФ. СРЕДКОВА БЕ ИЗБРАНА ЗА ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА СОЦИАЛНИ ПРАВА

Проф. д-р Красимира Средкова от Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бе избрана за член на Европейския комитет за социални права (ЕКСП). Тя е първият български представител в организацията и ще заема поста от 1 януари 2015 г. до 31 декември 2020 г.

Проф. Средкова е уважаван професор по трудово и осигурително право в СУ „Св. Климент Охридски“ и има богат опит в областта на трудовото и социалното право, с множество публикации на редица езици по темата. Специализирала е в Австрия, Германия, Великобритания, Русия, Белгия.

Европейският комитет за социални права осъществява независим мониторинг на изпълнението на разпоредбите на Европейската социална харта от 1961 г. и ревизираната Европейска социална харта от 1996 г. и изготвя препоръки към държавите-страни по двата международни договора.

ЧЛЕНОВЕТЕ НА ЦЕЛЕВАТА ГРУПА ПО ПРОЕКТ НА МЕДИЦИНСКИЯ ФАКУЛТЕТ ПОЛУЧИХА СЕРТИФИКАТИ

В Конферентната зала на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ бяха връчени сертификатите за успешно приключило обучение по чужди езици на 24 докторанти, постдокторанти и млади учени, членове на целевата група по проект

BG051PO001-3.3.06-0040 *„Изграждане на интердисциплинарни екипи от млади изследователи в областта на фундаменталните и приложни научни изследвания от значение за медицинската практика“.*

нансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Проектът се осъществява с фи-

нансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз.

Обучението бе реализирано от екип на Езиков център „Дива“.

СОФИЙСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ БЕ ДОМАКИН НА ГОДИШНАТА СРЕЩА ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ +“

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе двудневна работна среща за новата Програма на Европейския съюз за образование, обучение, младеж и спорт „Еразъм +“. Събитието, което бе информационно-обучителна среща за всички висши училища в страната, бе организирана от Центъра за развитие на човешките ресурси в качеството му на национална агенция, администрираща програмата „Еразъм +“.

От 1 януари 2014 г. започна прилагането на инструментите на новата Програма на Европейския съюз за образование, обучение, младеж и спорт „Еразъм+“. Европейските приоритети, които определят основните нейни параметри, подчертават водещата роля на българските висши училища като ключови бенефициенти и медиатори за разпространението на резултатите от финансираните проекти.

Софийският университет „Св. Климент Охридски“ традиционно е университетът с най-висока усвояемост на средствата за финансиране на мобилности по програма „Еразъм +“ и с най-висок брой на студентска и преподавателска мобилност.

За предния програмен период СУ бе награден от Центъра за развитие на човешките ресурси със сертификат и плакет за цялостно качествено изпълнение на секторна програма „Ера-

зъм“, дейност „Мобилност“, в рамките на Програма „Учене през целия живот“.

Срещата бе открита от Стоян Кюлев - началник на Отдел „Подкрепа за образователните политики и информационни дейности“ към Центъра за развитие на човешките ресурси. От името на Лора Махлелиева-Кларксън, изпълнителен директор на ЦРЧР, той прочете поздравителен адрес, в който се отбелязва, че е изминала една успешна година от изпълнението на програмата.

Новата програма Еразъм + е приемник на Програма „Учене през целия живот“, която бе в сила от 2007-2013 г., като в нейната секторна програма „Еразъм“ за посочения период са реализирани над 11 500 студентски мобилности и близо 5000 мобилности на преподаватели и персонал от българските висши училища.

В момента сектор „Висше образование“ на програма „Еразъм +“ обхваща 47 висши училища и един консорциум. За академичната 2014-2015 г. са финансирани 47 висши училища и един консорциум. Съответно за: Студентски мобилности с цел обучение – 1578 броя; Студентски мобилности с цел практика – 645 броя; Преподавателска мобилност с цел преподаване – 600 броя; и мобилност на персонала с цел обучение - 367 броя.

Работната среща продължи с представяне на добрите практики от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ от Татяна Цанева, началник отдел „Международна дейност и протокол“.

Целта на срещата бе да бъдат представени успехите на университетите от участието им в програмата и да се проведе обучение за подобряване на уменията за кандидатстване и изготвяне на отчетни документи.

Програма „Еразъм+“ има за цел подобряване на уменията и пригодността за заетост, както и модернизиране на образованието, обучението и работата с младежта. Тази седемгодишна програма ще има бюджет от 14,7 млрд. евро — увеличение с 40% в сравнение с настоящото равнище на разходите, което отразява ангажи-

мента на ЕС за инвестиране в тези области.

„Еразъм+“ ще даде възможност на над 4 милиона европейци да учат, да се обучават, да придобият трудов опит и да работят като доброволци в чужбина.

По „Еразъм+“ ще се подкрепят транснационални партньорства между институции и организации, работещи в областта на образованието, обучението и младежта, с цел стимулиране на сътрудничеството и изграждане на връзки между сектора на образованието и трудовия сектор, за да се преодолее липсата на умения, която се усеща в Европа.

Ще се подпомагат и националните усилия за модернизиране на системите в областта на образованието, обучението и младежта. В сферата на спорта ще се подкрепят проекти за масов спорт и за борба с трансгранични предизвикателства като уреждането на срещи, допинга, насилието и расизма.

„Еразъм+“ обединява седем съществуващи програми на ЕС в областта на образованието, обучението и младежта, като за първи път ще се осигурява подкрепа в областта на спорта. Освен това получаването на финансиране става по-лесно отколкото при предишните програми поради опростяването на правилата.

КОНФЕРЕНЦИИ И НАУЧНИ ФОРУМИ

ПУБЛИЧНА ДИСКУСИЯ НА ТЕМА: „НАСТИГАТ ЛИ СТРАНИТЕ ОТ ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА ОСТАНАЛИТЕ ДЪРЖАВИ ОТ ЕС? МЯСТОТО НА БЪЛГАРИЯ“

В Конферентната зала на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се проведе публична дискусия на тема: „Настигат ли страните от Централна и Източна Европа останалите държави от ЕС? Мястото на България“, организирана от катедра „Политология“ на Философския факултет на СУ и Институт „Отворено общество“-София.

Събитието имаше за цел да бъде обсъден процесът на настигане на страните от ЦИЕ на по-старите страни-членки на ЕС, постиженията и предизвикателствата от различни гледни точки с фокус върху България.

В дискусията участваха Меглена Кунева, заместник министър-председател по координация на европейските политики и институционалните въпроси, и доц. Румяна Коларова, ръководител на катедра „Политология“, директор на магистърска програма „Европейска интеграция“ и секретар

Румяна Коларова, която поздрави присъстващите в препълнената зала и заяви: „Индексът на догонването е събитие, което има вече традиция в България. Разбира се, политическите оценки къде сме по отношение на останалите държави-членки в Европейския съюз са важни. Но редовно, ежегодно „Отворено общество“ се опитва да оцени мястото на България с оглед на обективни критерии и също така съпоставяйки го всяка година, връщайки се назад, но и едновременно с това опитвайки се да спази принципа на безпри-

събитие. „За нас това е важно, не само защото то има своята значимост за управляващите, има своята значи-

по връзки с гражданското общество на Президента на Република България, студенти, преподаватели и гости.

Събитието бе открито от доц.

страстността“.

Доц. Коларова подчерта, че предпочита да използва термина „догонване“, а не „настигане“, защото успешните общества и успешните икономики се движат и то с бързи темпове. И ако имаме шанс да постигнем това, към което се стремим, трябва да го направим именно с технологията на догонването.

Доц. Коларова благодари на Георги Стойчев и на Марин Лесенски от Институт „Отворено общество“, че тази година Софийският университет и Катедрата „Политология“ са домакини на това

мост за гражданското общество, но и защото то има голямо значение и за нашите колеги, които в момента получават своето образование както в специалността „Политология“, така и в специалността „Европеистика“, в специалностите „Публична администрация“, „Социология“ и за всички останали специалности на СУ“.

Георги Стойчев, изпълнителен директор на Институт „Отворено общество“ – София, посочи, че Софийският университет е най-логичното място за представянето на Индекса на настигането за 2014 г., защото наблюдението показва, че Естония и Полша, които имат най-добри резултати в сферата на образованието, са двете нови страни-членки, които най-успешно догонват старите и при които процесът на настигане и сближаване е най-динамичен и най-успешен.

По думите на вицепремиер Меглена Кунева Индексът на настигането е

българска инициатива, а „Отворено общество“ – първата организация, споделила този опит с останалата част на Европа. Тя добави още, че индексът е изключително важен, защото дава умения, които могат да се използват във всяка сфера, както и голям стимул – стимулът на настигането.

Меглена Кунева отбеляза, че в страните, в които има свободни медии, има и най-ниска корупция, а страните с най-ниска корупция имат най-добрите икономически резултати.

Според Меглена Кунева в страната ни има огромен ресурс за промяна. Осем години след влизането ни в Европейския съюз доверието в общността остава високо. „Трябва да погледнем онези сфери, които трябва да догоним в ЕС. Догонването всъщност е въпрос на реформи. Не толкова усвояване на еврофондове, което несъмнено е от огромно значение, но именно реформите в основни сектори – администрация, образование, съдебна система, възможности за правене на бизнес“, отбеляза вицепремиерът. Тя подчерта, че тези приоритети са приоритетите на целия Европейски съюз.

Меглена Кунева направи паралел с реформите в правната система и образованието в някои страни-членки на ЕС и отбеляза, че в Полша например образованието е определено като приоритет. „Всеки просперитет във всяка една област на нашата страна започва от класната стая. Тук, в Университета, е една от спирките. И докато това не стане факт в правенето на политика, докато целият път – от започването на училище до реализацията, не се изясни и не се направи такъв, че хората да имат възможност да дадат най-доброто от себе си, ще

отчитаме скромни успех по отношение на индекса на всички“.

Марин Лесенски, програмен директор на Програма „Европейски политики“ на ИОО-София, представи Индекса на настигане за 2014 г., който измерва и класира постиженията на 35 страни в Европа – страни-членки и кандидат-членки, по 47 индикатора, разделени в 4 категории – икономика, демокрация, качество на живот и управление.

В цялостната класация за 2014 г. България заема 29 място от 35 страни, като слиза една позиция по-долу в

Основният извод, който се налага от „Индекс 2014“, е положителен-настигането работи и дава резултати, но някои страни се възползват по-добре, а други - по-слабо от членството си в ЕС. Няколко страни от ЦИЕ се справят много добре като настигат референтната група от „западни държави“, стари страни-членки.

Най-динамично и успешно настигащата страна е Естония, която е на 13 място от 35 страни, като се изкачва с по три места спрямо 2011 и 2012 г. Полша и двете балтийски държави - Литва и Латвия, също показват положителни тенденции на развитие. Това показва, че навременните и решителни реформи се отплащат и водят до успешно настигане на по-развитите европейски държави. Но има и обратни примери, когато страни с високи стартови позиции като Унгария или Словения влошават положението си.

България и Румъния остават на последните места и в четирите издания на индекса. За утешение на изоставащите страни се вижда, че все пак страните-членки на ЕС се справят по-добре от страните, които са още извън ЕС и членството има много голямо значение.

Досега индексът има четири издания от 2011 насам, последното е от месец декември 2014 г. Това дава възможност да се определят тенденции и модели в процесите на развитие на отделни страни, групи от страни или определени категории. Индексът има и интерактивна онлайн платформа на адрес: www.TheCatchUpIndex.eu, която позволява на потребителите да видят класациите по страни и индикатори и да съставят свой „собствен индекс“, като използват наличните данни.

сравнение с индекса за 2011 г. и 2013 г. и е на нивото от 2012 г. По отделните категории, сравнително най-добре страната се представя в категория икономика, където заема 28 позиция, следвана от демокрация на 28 място и добро управление на 29 позиция, но с по-малко точки. Страната ни се представя най-слабо в категорията качество на живот, където заема едно от последните места - 30 от 35, при измерване на индикатори по образование, здравеопазване, потребление. При отделните индикатори България се представя най-добре при ниво на държавен дълг, където е втора в класацията след Естония. Сред най-лошите индикатори на страната са енергийна ефективност - последно 35 място, корупция - 34 място, върховенство на закона - 31 място, свобода на медиите - 30 място.

ПРОВЕДЕ СЕ ТРЕТА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА СЪЗНАНИЕТО

В Заседателна зала 1 на Ректората се проведе Трета конференция за съзнанието. Научният форум бе организиран от катедра „Философия“ на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Конференциите са продължение на изследванията върху съзнанието, осъществявани в катедра „Философия“ в продължение на десетилетия от Димитър Михалчев (1880-1967 г.) и Аристотел Гаврилов (1921-2011 г.). В програмата са представени съвременни континентални и аналитични теории за съзнанието, исторически проучвания и модели за приложна философия.

Конференциите за съзнанието са тематично свързани с две от магистърските програми на катедра Философия: „Философия на съзнанието и езика“ и „Философска антропология“.

В тазгодишната конференция участваха преподаватели от катедра „Философия“ и от катедра „Логика, етика и естетика“ на СУ „Свети Климент Охридски“, учени от Българ-

ската академия на науките, преподаватели от Национална художествена академия, от Минно-геоложкия университет и студенти в бакалавърски програми по философия.

ОТЛИЧИЯ

ПРОФ. ДЮН ВАСИЛ МРЪЧКОВ БЕ УДОСТОЕН С ПОЧЕТНОТО ЗВАНИЕ „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА“ НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

В Аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се състоя тържествена церемония по удостояване с почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на проф. д-р Васил Мръчков. Предложението за удостояването с почетното звание на най-старото и авторитетно висше училище в България е на Юридическия факултет на СУ за изключителните постижения в правната наука, юридическото образование и нормотворческата и право-приложната практика, за изключителен принос в научното и педагогическото сътрудничество с Университета и във връзка с 80-годишнина на проф. Васил Мръчков.

Церемонията бе открита от декана на Юридическия факултет проф. д-р Сашо Пенев, който отбеляза, че в съвременната история няма друг български учен и изобщо юрист извън академичния състав на Университета, който да е допринесъл толкова за развитието на обучението на студентите, подготовката и развитието на млади академични кадри и развитието на българската наука в областта на трудовото, осигурителното, международното и други области на правото.

Проф. д-р Васил Мръчков преподава задължителните учебни дисциплини „Трудово право“ и „Осигурително право“. Създател и първи преподавател в дисциплината „Международно трудово право“. Автор е на пет учебника, десет монографии, десет коментара и практически ръководства, 34 студии, 207 статии, 19 рецензии и информации и десетки научно-популярни публикации на български, английски, испански, полски, руски и френски език.

Проф. Мръчков е автор на първия след 1957 г. български учебник по

трудово право, на първия български учебник по осигурително право и на

първия и единствен досега учебник по международно трудово право. Работил е в Комитета по правата на човека на ООН, в Административния съвет на Международната организация на труда и Международната асоциация по трудово право и обществено осигуряване.

Проф. Сашо Пенев добави, че има и още нещо, което подчертава уникалността на учения и преподавателя проф. д-р Васил Мръчков - той не се покрива с класическата представа за учения - затворен човек, в дълбочен в своите мисли. Проф. Мръчков е открит, щедро раздава своите знания, насърчава, критикува, търси истината в науката в обстановка на спокойно зачитане на другите мнения и насърчаване за тяхното изразяване. Такъв учен е гордост за всяка академична институция. А постоянното негово плодотворно академично приобщаване в образователния и научен живот на Софийския университет правят повече от естествено удостояването му с предлаганото почет-

но звание, каза проф. Пенев.

„Богатото научно творчество в областта на трудовото право и другите отрасли на правото, ценено от българската и чуждестранна научна общност, дава оценката за проф. Мръчков, като юрист, с който всяка правна общност и нация трябва да се гордее“, добави в заключение проф. Пенев.

Ректорът на СУ проф. д-р Иван Илчев връчи почетното отличие „Доктор хонорис кауза“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ на проф. Мръчков.

Проф. Васил Мръчков благодари за почетното звание и отбеляза, че за него това е голяма чест:

„Приемам удостояването с дълбоко преклонение пред името и великото дело на патрона и покровителя на Софийския университет българския светец Климент Охридски. С дълбоко уважение приемам удостояването ми от Софийския университет – първото висше училище в България не само по време на неговото създаване, но и по забележителния принос за духовното развитие на България през изтеклите 127 години от създаването му“.

Темата на академичното слово на проф. д-р Васил Мръчков беше „Българската социална държава“.

Според проф. Мръчков социалната държава има високо развита и просперираща икономика, осигурява благоприятни материални и духовни условия за гражданите, повишава тяхното жизнено равнище и качество на живот, така че те да избират родината си като предпочитано място, в което да живеят. Проф. Мръчков отбеляза, че моделът на нашата конституция за социална държава е заимстван от конституциите на

Германия, Франция, Белгия, скандинавските страни, следователно от водещия европейски опит в създаването на социална държава.

Проф. Мръчков подчерта, че конституцията води нишката на социалната държава на две нива. Като примери за първото ниво той разглежда две разпоредби на Конституцията. Първата разпоредба се отнася до семейството, майчинството и децата, които са поставени под закрила на държавата и обществото. Според Втората разпоредба трудът се гарантира и защитава от закона. Тези две разпоредби обхващат основните части от живота на всеки гражданин и на обществото като съдružие на гражданите.

Второто ниво, на което конституцията води нишката на социалната държава, се съдържа в главата за социалните и културни права. Социалните и културни права като част от правата на гражданите, между които е правото на здравословни и безопасни условия на труд, правото обществено и здравно осигуряване, на трудово възнаграждение, на образование и достъп до културните ценности.

Проф. Мръчков подчерта, че заедно с конституционната уредба юриспруденцията на Конституционния съд образува един конституционен блок за развитието на българската социална държава и цитира някои от най-важните решения на Конституционния съд, които гарантират това развитие.

В словото си проф. Мръчков обърна внимание и това, което на практика ни отдалечава от реалната социална държава и избора ни да се развиваме като такава.

„Фактите не позволяват този избор. Не го позволяват високите стойности на безработицата в страната, които оставят на улицата стотици

хиляди хора без издръжка за тях и членовете на семейството им. От 5,8 на сто от активното население в първата половина на 2009 година в края на

2014 г. процентът на безработните в страната е 11 на сто.

Не го позволява и един друг, струва ми се, най-големият порок в недостигането на социалната държава в нашата страна – бедността. По официални данни от 40 до 50 % от населението на страната, т.е. от българските граждани, живеят в беднота. Българ-

ската беднота е голяма беднота. Тя е беднота с 5, 8, до 10 пъти по-голяма от европейската беднота“.

Като пример проф. Мръчков посочи разликите между установената минимална работна заплата у нас и тази в други европейски страни.

Според проф. Мръчков бедността е голямата язва на нашето общество, която ни отдалечава от реалната социална държава. Нашето общество е социално дълбоко разделено на една малка група от много богати и на една голяма група от много бедни. По думите на проф. Мръчков България се превърна, за съжаление, в страна на работещите бедни, които и като работят не могат да издръжат семействата си със заплатите, които получават.

Година наред живеем в тежък недоимък на средства в общественото и здравното осигуряване. Тези показатели показват широките проблеми и трудности, с които българската социална държава се сблъсква и не може да преодолее, каза още той.

„Образованието, което години наред беше на високо ниво в нашата страна – основно, средно и висше, отново търпи не само финансови проблеми, но и други проблеми, свързани с реализацията на това основно право“, подчерта проф. Мръчков.

Той се спря и на проблемите в общественото и здравното осигуряване и в социалното подпомагане: *„Нашата социална държава е една преразпределителна социална държава, която преразпределя чрез механизмите на държавния бюджет brutния вътрешен продукт, който намира израз в държавния бюджет. Разпределя се това, което се произвежда. И понеже у нас се произвежда малко, малко се и разпределя“.*

По думите на проф. Мръчков съвременната, модерната социална държава е държава на развита и просперираща икономика, която свързва разпределението с икономическото оживяване, която прави от вложението за социалното осигуряване и за реализиране в социалните права инвестиции в образованието, здравеопазването, културата, които се

възвръщат многократно чрез създаване на дълголетно, работоспособно и изпитващо радост от живота си население в страната.

Според проф. Мръчков пред нас стои проблемът за преосмисляне на целия модел, по който е изградена философията на осигуряването: „Вярно е, че живеем във време, в което световната осигурителна система преживява криза, но силните икономики бързо се справиха с нея. И данните показват, че са излезли от нея. Следователно изходът, струва ми се, е не да се върви по пътя на преразпределение, а по пътя на инвестиции в социалната политика, които позволяват и които генерират брутен вътрешен продукт

за благоприятни условия на живот на всички граждани в страната”.

В края на словото си проф. Мръчков се върна в спомените си, когато през септември 1952 г. прекрачва прага на Университета като студент в Юридическия факултет. Той отбеляза, че неговото поколение е имало шанса да има за свои преподаватели професори, големи юристи, общественици и държавници като акад. Петко Стайнов, акад. Любен Василев, акад. Стефан Павлов, чл. – кор. Борис Спасов. Именити професори и ерудити като Нусим Меворах, Димитър Силянски, Ангел Ангелов, Живко Сталев, Иван Ненов, Михаил Андреев, проф. Владимир Кутиков - Все имена, които оставят

след себе си богато книжовно наследство. Сред първите асистенти тогава са Витали Таджер, един от първите доктори на юридическите науки в България, Лиляна Ненова, чл.-кор. проф. Александър Янков. „Нашите професори и преподаватели бяха хора с европейски дух и култура. Университетската аудитория беше техният храм, университетската катедра беше техният амвон, от който те преподаваха. А те не просто преподаваха, те проповядваха паравото и го изповядваха и ни внушаваха уважение и преклонение пред правото. На тях, на моите университетски професори и преподаватели, е моята последна дума на поклон. Благодаря!” каза проф. Мръчков.

ЛЮБОВ КОСТОВА И БОРЯНА АНТОНОВА СПЕЧЕЛИХА СТИПЕНДИИТЕ ПО ПРОГРАМА „САСАКАВА”

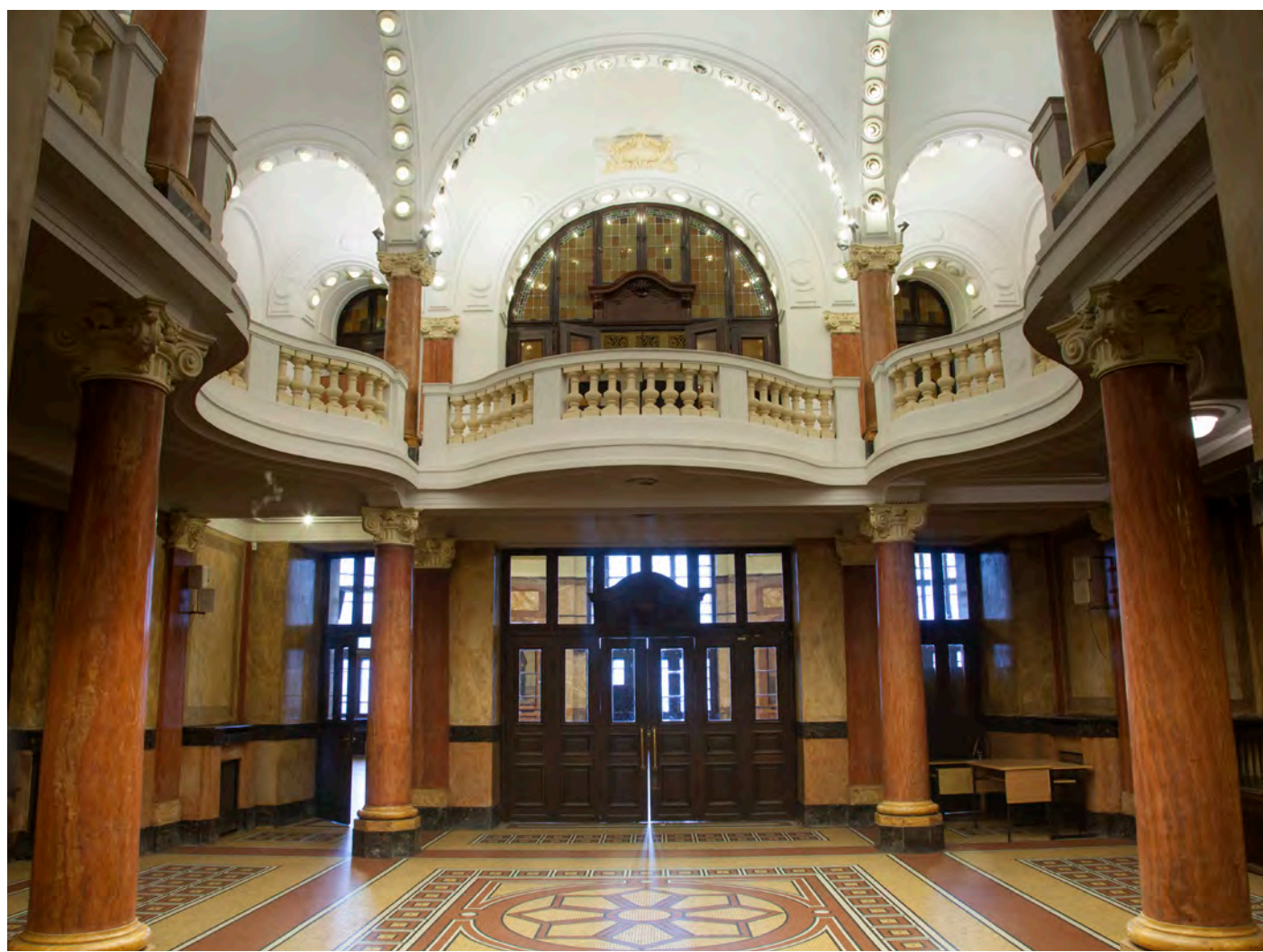
На свое заседание на 22 януари 2015 г. Управителният съвет на Програма „Сасакава” определи Любов Костова от Философския факултет и Боряна Антонова от Историческия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски” като стипендианти на Програмата през 2015 г., а Георги Бурнаски от Ис-

торическия факултет като резервна кандидатура.

Управителният съвет благодари на всички участници в конкурса на Програма „Сасакава”.

Стипендиите „Сасакава” са пред-

видени за редовни докторанти в Софийския университет “Св. Климент Охридски”, които се обучават по следните направления: изследвания на Източна Азия (Япония, Корея, Китай); история, културология, социология, философия, политология, психология.

ПРОФ. ДФН ВАСИЛКА РАДЕВА ПОЛУЧИ ПОЧЕТЕН ЗНАК СЪС СИНЯ ЛЕНТА НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

На тържествена церемония в Заседателната зала 1 ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. дин Иван Илчев удостои проф. дфн Василка Радева с Почетен знак със синя лента. Отличието се връчи за постигнати високи резултати в преподаването и научноизследователската дейност и във връзка с нейната 75-годишнина.

Проф. Радева благодари за високото отличие: „*Както е казано в Библията – има време за всичко. Но в това всеобхватно време има моменти, които са особено значими за отделния човек. Такъв момент за мен е моментът на благодарност – към хората, с които съм вървяла по своя жизнен път, благодарност към колегите, които са взели решение да ме удостоят с наградата и за тези, които са дали съгласието си за това награждаване, а преди всичко съм благодарна, че съм възпитаник на Софийския университет*“. Тя допълни, че в живота си е била в много университети, но винаги с особено чувство се е връщала към Алма матер, защото тук е получила всичко, което е начертало нейния житейски път. „*Имах възможност да слушам лекции на професори, които са били ученици на новите седмочисленици – те ни учеха и ни възпитаваха*“, отбеляза проф. Радева.

Проф. Стойков е имал най-голямо значение за нея, тъй като я е насочил към диалектологията. Тя разказа на гостите, че когато във втори курс събирали материал за диалектен атлас, работата по него е бил урок по етнолингвистика, етнокултура, социоллингвистика и най-вече школа по родолюбие, защото носителите на българските диалекти са се превърнали от абстрактно понятие в конкретни хора, привързани към земята. Проф. Радева е обходила България от североизточните до югозападните части и отбелязва, че общото между селата е, че във всяко е имало по един млад човек, отишъл на работа в града и всички от селото се надявали да се върне. Тя прави аналогия със хората, които са заминали да работят в чуж-

бина: „*Ще се върнат ли тези хора и ако да, при кого ще се върнат?*“, попита проф. Радева. Този проблем е в основата на нейните занимания, както и в изработката на идеографски диа-

най-утвърдените български учени езиковеди, чиито изследвания в продължение на половин век са свързани с развитието и утвърждаването на основни езиковедски дисциплини: фонетика и лексикология, диалектология, ареална лингвистика. Основни научни области, в които работи и публикува, са: лексикология и лексикография, ареална лингвистика, езикова култура (правопис, правоговор, употреба на думи), езиково строителство.

Проф. Радева участва в научни прояви у нас и в чужбина - славистични конгреси, двустранни и многостранни конференции (Минск, Берлин и др.). Тя е съавтор на Идеографския диалектен речник, автор на Български тълковен речник, както и на повече от 230 статии и на многобройни публикации - книги, монографии, студии, учебници, статии, рецензии и други, включително за печата и радиото.

лектен речник и списание „Българска реч“, което има 20-годишен юбилей тази година.

Проф. Радева цитира своя преподавател Стойко Стойков, който казва, че „*диалектологията е врата към филологията, а някои остават на прага*“. „*Аз се постарях да не остана на прага. Надявам се, че съм успяла*“, добави проф. Радева.

Проф. д-р Василка Радева е сред

Проф. Василка Радева работи върху втория том на Идеографския диалектен речник. В момента разработва и учебник по българска лексикология. Участвала е в административните структури на Факултета по славянски филологии като заместник-декан и като член на Факултетския съвет, а в продължение на два мандата е била член и на Академическия съвет на СУ „Свети Климент Охридски“.

ЧЕСТВАНИЯ

БОГОСЛОВСКИЯТ ФАКУЛТЕТ ЧЕСТВА СВОЯ ОФИЦИАЛЕН ПРАЗНИК

На 30 януари Богословският факултет тържествено чества традиционния празник на висшите православни богословски школи светите Трима светители - забележителни богослови и колоси на духа - св. Василий Велики, св. Григорий Богослов и св. Йоан Златоуст.

Рано сутринта в Параклиса, намиращ се в Богословския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, празникът започна с архиерейска св. Литургия, отслужена от Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф. На нея присъстваха висши духовници, заместник-ректорът на СУ доц. г-р Юрий Кучев, декан

жестивената Литургия в деканата на факултета бяха връчени Почетни знаци – кръстове, и зработени специално за Богословския факултет,

нът на съгласно неговия правилник. Кръстът на Богословския факултет първообраз е кръстът, основан от доц. г-р Александър Омарчевски, преподаватели, студенти, граждани.

Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф награди със златен Почетен знак за придобитата академична научна степен Доктор на богословските науки проф. Емил Стоянов. Щатните преподаватели, придобили научна степен Доктор получиха сребърен кръст. Това бяха проф. г-р Божидар Андонов, доц. г-р Александър Омарчевски, доц. г-р Любомир Тенекеджиев, доц. г-р Иван Кръ-

след
тър-

танов, доц. г-р Емил Иванов, доц. г-р Димо Пенков, доц. г-р гякон Иван Иванов, доц. г-р Ивайло Найденов, доц. г-р Клара Тонева, доц. г-р Павел Павлов, доц. г-р Ивайло Шалафов, доц. г-р Анна Маринова, доц. г-р Светослав Риболов, доц. г-р Екатерина Дамянова, гл. ас. г-р Андриан Александров, гл. ас. г-р Иво Янев, гл. ас. г-р Димитър Димитров.

Празникът продължи в Аулата на Богословския факултет, където гл. ас. г-р Иво Янев изнесе лекция на тема: „Пастирско-психологически аспекти в творенията на св. Трима светители“.

КУЛТУРА

ФОТОИЗЛОЖБА „ СРЕЩИ С НЕОБЯСНИМОТО ” БЕШЕ ОТКРИТА ВЪВ ФАКУЛТЕТА ПО НАЧАЛНА И ПРЕДУЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА

Авторът на изложбата Жорж Ру е роден в Париж, но живее в Берлин. Той е един от първите компютърни специалисти в Европа, журналист, фотограф.

Професор Орлин Дворянов представи цикъла от фотографии, снет от видеоматериал, заснеман от Жорж Ру в продължение на 13 години. Последната фотография е създадена по видеоматериал, заснет през май 2014 г. Той поздрави гостите и спомена, че това не е първата изява на автора в България. Проф. Дворянов обърна внимание на художествената стойност на творбите и връзката между новите технологии и изкуството: „Както се вижда, творбите, които са наредени, будят доста въпроси“, отбеляза той.

Авторът на изложбата Жорж Ру се интересува от „странни“ небесни явления, които са необясними за хората. По думите на професор Дворянов фотографиите на Жорж Ру са съвременно изкуство или възможността да се мисли по-концептуално за това, което виждаме, но не сме наясно какво точно е то. Проф. Дворянов отбеляза, че имаме възможността да проследим процеса и да намерим отговорите в изследването на непознатото, което е важно за развитието на нашето мислене и усещане.

Жорж Ру благодари за поканата и подготовката на изложбата на проф. Дворянов и отбеляза, че е много щастлив от възможността да покаже своите творби именно в университет, тъй като неговата работа противоречи на законите на науката. Той описва метода си на работа: „Снимам светлинни явления в небето с камера, която може да увеличава 40 пъти. Тези обекти са отдалечени на няколко метра. За нормалното човешко око тези светлини изглеждат като звезди. След това преглеждам видеоматериала и избирам най-изразителните кадри (1/25 от секундата е един кадър) и ги обработвам. Из-

ползвам най-вече „Фотопан“, като обработката се състои в изчистване на кадрите от шума и засилване на цветовете и контраста на изображението.“

Жорж Ру обособява две различни проявления – тези, които могат да се видят с просто око и т. нар. „Визии“ - неочаквано появили се изображения в един единствен кадър. В своята изложба той представя две визии. При другите проявления също има противоречие с научната представа за добри явления. „Това, което показвам, са проявления, които се променят, интелигентна енергия със свои закономерности.“, отбеляза авторът.

След представянето беше пока-

зан видеофилм, където се вижда тази промяна на формата. Визиите не могат да се видят във филма, защото са само един кадър, но според автора имат изобразителната сила на живопис.

Науката изследва закономерностите на природните явления, докато Жорж Ру показва креативността и творческата потенция на тези явления. Според него мисията му е да споделя тази креативност с хората: „Това е доказателство, че няма рязка граница между духа и материята и

всичко прелива в единство.“

През юли 2001 година в Перу, в планинската местност над каньона Колка, Жорж Ру се опитва да заснеме кондори с видеокамерата си. По време на снимките той не забелязва нищо особено във филм, но след като започва да монтира кадрите, в три от тях открива нещо, което няма нищо общо нито с птиците, нито с каньона. „Така разбрах, че съм заснел моята първа „мистерия“, отбелязва Жорж Ру.

Повече от шест години - от 2002 до 2008 г., Жорж Ру не заснема други необикновени явления и не възнамерява да показва видеоматериала от Перу. Но след този период те отново се появяват на неговите видеофилми и броят им значително нараства. Това провокира у него идеята да ги представи във фотографии с художествена и естетическа интенция.

„Не съм журналист, докосвам се до тази тема с уважение и удивление и моето единствено желание е да покажа тези небесни феномени на хората“, каза Жорж Ру и добави, че работата му е да предаде заснетото с голяма точност и в същото време да съхрани магията им.

Авторът изрично подчерта, че тези фотографии не са фотомонтажи. Той е убеден, че светът, в който живеем е една загадка и тази изложба е малък принос към възприемането на това, че не сме сами в Космоса.

УНИВЕРСИТЕТСКАТА БИБЛИОТЕКА ПРЕДСТАВИ ИЗЛОЖБАТА „КИНОТО Е ДВУОСТРО ОРЪЖИЕ“

„Киното е двуостро оръжие“ е изложба, посветена на романа „Нощем с белите коне“ и повестта „Барьерата“ от Павел Вежинов и визуалните им адаптации.

Изложбата бе погледната в Университетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Библиотека „Филологии“, Ректорат, ет. б.

„Киното е двуостро оръжие“ за първи път събра на едно място репрезентации на всички издания на романа „Нощем с белите коне“ и повестта „Барьерата“ от Павел Вежинов, както на български, така и на чужди езици. Чрез изображения и текстове са представени любопитни факти за едни от най-известните произведения на Павел Вежинов, както и за визуалните им адаптации. Освен хронологично проследяване на изданията, акцент бе поставен на литературната критика и отзиви за тях през годините.

Новите издания на романа „Нощем с белите коне“ и повестта „Барьерата“ и изложбата „Киното е двуостро оръжие“ са посветени на 100-годишнината от рождението на Павел Ве-

жинов. Те провокират интереса и вниманието на младите поколения читатели и представят творчеството на забележителния писател и сценарист по модерен и съвременен начин.

Организатори на изложбата бяха издателство „Ентусиаст“ и издателство „Сиела“ в партньорство с Инициативния комитет за честването на 100-годишнината от рождението на Павел Вежинов и любезното домакинство на Университетската библиотека „Св. Климент Охридски“.

ПРОЕКТИ

ДНИ НА ОТВОРЕНИТЕ ВРАТИ ПО ПРОЕКТ НА ФАКУЛТЕТА ПО КЛАСИЧЕСКИ И НОВИ ФИЛОЛОГИИ

В Софийския университет се провеждат Дни на отворените врати със съпътстващ семинар и кръгла маса по постигнатите резултати по проект BG051PO001-3.3.06-0045 „Развитие на капацитета на специализанти, постдокторанти и млади учени за преподаване на академични курсове по и на чужд език със съвременни методи и информационни и компютърни технологии“. Събитието се проведе на 26 и 27 януари в Заседателна зала 2 на Ректората.

Проектът, ръководен от проф. д-р Петя Янева, стартира на 18 юли 2013 г. и е до 18 октомври 2015 г. Безвъзмездната финансова помощ е в размер на 417 795.70 лв.

Проф. Янева отбеляза, че проектът е изключително труден, тъй като цели качествено ново обучение на преподавателския състав на СУ. В проекта няма малки квалификационни курсове, а се състои от набор от курсове, в които преподавателите трябва да получат нови знания за това как трябва да обучават своите студенти.

На събитието бяха представени резултатите от осъществяването на основните дейности по проекта. Бенефициентите демонстрираха създадените от тях университетски курсове с използване на усвоените иновативни практики във висшето образование и приложените информационни и компютърни технологии.

Общата цел на проекта е развитие на потенциала на специализанти, постдокторанти и млади учени за преподаване на академични курсове по и на чужд език с интегриране на адекватни технологии с цел повишаване на конкурентността, достъпността и ефективността на учебните програми в Софийския университет на национално, европейско и международно ниво.

Специфичните цели на проекта включват създаването и утвърждаването на система за развитие на умения за преподаване по чужд език за академични цели с помощта на технологии и развитие на умения за преподаване на академична дисциплина на чужд език. Други цели са популяризирането на постиженията на специализанти, постдокторанти и млади учени чрез участия в национални и

партаментите с обучение по чужд език и 22 специализанти, постдокторанти и млади учени от останалите факултети. Съществен резултат от проведеното обучение е реализирането от самите бенефициенти на иновативни курсове и модули, базирани на използване на съвременни методи на обучение по и на чужд език и интегриране на технологии. Част от курсовете и модулите вече се апробират с реални студенти, други са в процес на усъвършенстване с тенденция до започването на следващата академична година да са също готови. По този начин се гарантира възможността за преминаването в следващия етап на проекта, а именно – провеждането на изследване в действие за демонстриране на ефекта от осъвременяването на преподавателската практика в обучението по и на чужд език.

Допълнително са проведени консултативен обучителен Модул за провеждане на изследване в действие и Обучителен консултативен модул „Теория и измерване в образованието“ с гост-лектор проф. Енчо Герганов.

Проведен е и семинар, първата част от който бе посветена на обмен на опит с колеги от водещи международни университети, в които има специални курсове за подготовка на преподаватели от висшето образование. Гост-лектори бяха Рут Джаклин, Лондонски университетски колеж, Институт по образование и доц. д-р Трой Вивчароски, Университета в Дебрецен.

За дисиминиране на опита в други университети гл.ас. д-р Анелия Кременска получи покана да гостува на Института по образование на Лондонския университетски колеж. Визитата беше осъществена през декември 2014 г. Проектът бе представен и на конференция по електронно обу-

международни научни форуми, научен обмен и представяне на научната продукция, както и създаване на стандарт за качество на обучението по и на чужд език и сертифициране (електронно портфолио).

В рамките на проекта са създадени учебни планове, курикулуми, материали за курсовете за обучение на преподавателите и компендиум на добри практики за подготовка на преподаватели във висшите училища. Определени са критерии и матрица на компетентностите на електронния преподавател на академична дисциплина по и на чужд език.

Обучени са 42 преподаватели - 20 специализанти, постдокторанти и млади учени от факултетите и ге-

чение, организирана от Националния военен университет „В. Левски“ във Велико Търново през юли 2014 г.

С реализирането на проекта се поставя началото на създаване на общност, която ще залегне в основата на планираното реализиране на Консултантски център по академич-

ни компетентности с цел даване на сериозна възможност за академично и професионално развитие на бенефициентите.

С финансовата помощ на проекта четирима бенефициенти са участвали в международни научни форуми, а един е бил на специализация в Герма-

ния. Предстои осъществяването на други мобилности и участия в научни прояви.

Благодарение на проекта е оборудван кабинет с техника за обучение и разработване на материали на бенефициентите и е създаден уебсайт и блог на проекта.

В СТОПАНСКИЯ ФАКУЛТЕТ СЕ ПРОВЕДЕ ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПРОЕКТ ЗА АДАПТАЦИЯ НА УЧЕБНИТЕ ПЛАНОВЕ КЪМ ПАЗАРА НА ТРУДА

На пресконференция в Стопанския факултет на Софийския университет беше представен проектът по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ N BG051PO001-3.1.07-0027 „Създаване на устойчив механизъм за непрекъсната адаптация на учебните планове и програми към реалните потребности на пазара на труда“.

Ръководителят на проекта проф. д.с.н. Цветан Давидков отбеляза, че проектът има за цел да създаде устойчива мрежа за сътрудничество с водещи бизнес организации за повишаване на практическата приложимост на учебните планове и програми, така че те да отговарят на реалните потребности на пазара на труда.

Проектът е с продължителност 21 месеца (май 2013 – февруари 2015 г.) и се реализира от Стопанския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съвместно с организации-партньори: Българска стопанска камара, ТехноЛогика ЕООД, УниКредит Булбанк АД, Карго Партнер ЕООД, ТСС ООД, Сдружението на завършилите Стопанския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, както и редица други организации.

Проф. Давидков подчерта, че всички заявени цели са постигнати. Той отбеляза шест основни цели на проекта, сред които са повишаване на системната ангажираност на бизнеса за увеличаване на практическата приложимост на учебните планове и програми, получаване на обратна връзка от студентите за търсените от тях знания и умения в реална

работна среда, осъществяване на редовни стажове в партньорските организации и повишаване качеството на обучението по икономика и бизнес с акцент върху развитието на интерактивни методи за усвояване на знания и практически умения. По-тясното обвързване на обучението с практиката има за цел да подо-

матични семинари по конкретни проблеми.

По време на проекта са извършвани процедури за системно идентифициране на потребностите на бизнеса, за да бъдат изведени актуалните тенденции в търсенето и предлагането на определени специалности и компетенции за младши и средни мениджъри, които да послужат като основа за осъвременяване на учебните програми по икономика и стопанско управление.

Чрез постоянно сътрудничество с Клуба на възпитаниците на Стопанския факултет е въведена и система за отчитане мнението на настоящите и завършилите студенти за търсените знания и умения в реална работна среда.

По време на проекта 25 екипа от преподаватели и партньори от бизнеса осъвременяват учебни програми и академични курсове за студентите бакалаври и магистри, като един от

екипите предлага нова учебна дисциплина, която вече е включена в учебния план. Новото учебно съдържание е с акцент върху практическата ориентация на обучението, а нововъведенията са тествани в реална учебна среда. Представители на бизнеса участват в преподавателските екипи и запознават студентите с реалната практика. В обучението по-често се използват реални бизнес казуси, предоставени от партньорите. По този начин образователният процес се доближава до реалните нужди на бизнеса.

Основен резултат от изпълнението на проекта е създаването на дългосрочни споразумения между Стопанския факултет и представители на бизнеса и работодателските организации, както и на Консултативен съвет, което е предпоставка за устойчивост на връзките, за посилен ангажимент от двете страни и по-голямо внимание върху образователния процес и неговия продукт. Тази дейност се реализира чрез те-

Усъвършенствана е методиката

на преподаване по икономика и бизнес с акцент върху интерактивните методи. Проф. Давидков подчерта, че преподавателите в Стопанския факултет се стремят това да стане постоянна практика.

В рамките на проекта са закупени и интерактивни дъски, съвременни видео-компютърни системи и други технологии за интерактивно преподаване, които модернизират учебния процес.

Проф. Давидков допълни, че екипът за управление на проекта е успял да развие и наградил своя проектен опит и е в очакване на новите оперативни програми. Той благодари на екипа и в заключение отбеляза, че е налице сближаване между учебния процес в Стопанския факултет и реалните нужди на организациите – работодатели: „Сътрудничеството между партньорите е ползотворно и има солид-

ни предпоставки това сътрудничество да продължи и след официалното приключване на проекта през февруари 2015 г.”

Специални благодарности бяха по-

днесени на гл. ас. Олимпия Вегър-Величкова за приноса ѝ в ръководството на проекта. Тя подчерта, че към много от студентите, които са били на стаж в партньорска организация има отправени предложения за постоянна работа.

Проф. д-р Иванка Мавродиева отбеляза, че проектът е постигал целите за координация и достигане до студентите.

Милка Милева, ръководител на Сдружението на завършилите Стопанския факултет на Софийския университет, допълни, че 90 % от членовете на Алуни клуба искат да продължат да участват в такива форуми и да помагат на студентите да се реализират по специалността си.

В заключителния семинар бяха споделени резултатите от проекта и проблемите, които е срещнал екипът по време на изпълнението.

КОНКУРСИ

ФОНДАЦИЯ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ" ОБЯВЯВА ДЕВЕТИ НАЦИОНАЛЕН ЛИТЕРАТУРЕН КОНКУРС ЗА СТИХОТВОРЕНИЕ И РАЗКАЗ

За наградите могат да кандидатстват студенти с българско гражданство, обучаващи се у нас и в чужбина.

Участието в конкурса е с непубликуван разказ или стихотворение.

Носителите на наградите се определят от специално назначено жури.

Материалите за участие в конкурса се приемат от 1 февруари до 30 април 2015 г. по електронната поща на адрес deti@admin.uni-sofia.bg - Секретар на Фондация "Св. Климент Охридски" Детелина Илиева.

Участниците в конкурса е необходимо да посочат информация за

висшето училище и специалността, в която се обучават, точен адрес, e-mail и телефон за връзка.

Наградите ще бъдат връчени на академичното тържество по случай 24 май – Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост.

Фондация "Св. Климент Охридски" обявява Девети национален литературен конкурс за стихотворение и разказ

За наградите могат да кандидатстват студенти с българско гражданство, обучаващи се у нас и в чужбина. За участие в конкурса е необходимо да се представят по един непубликуван разказ или едно стихотворение.

Носителите на наградите се определят от специално назначено жури.

Материалите за участие в конкурса се представят

от 1 февруари до 30 април 2015 г.

на

Секретаря на Фондация "Св. Климент Охридски".

(СУ "Св. Климент Охридски",

бул. "Цар Освободител" № 15, Ректорат,

Детелина Илиева, тел. 9308 336, 987 39 12,

e-mail: deti@admin.uni-sofia.bg)

Участниците в конкурса е необходимо да посочат информация за висшето училище и специалността, в която се обучават, точен адрес, e-mail и телефон за връзка.

Наградите ще бъдат връчени на академичното тържество по случай

24 май

Деня на българската просвета и

култура и на славянската писменост.

АБСОЛВЕНТИ

ДИПЛОМИРАХА СЕ БАКАЛАВРИТЕ И МАГИСТРИТЕ ОТ ВИПУСК 2014 НА ФАКУЛТЕТА ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА

На тържествена церемония в Аулата на Софийския университет 370 магистри и бакалаври от Факултета по математика и информатика получиха своите дипломи за завършено висше образование. От тях 16 са първи отличници.

Деканът на Факултета по математика и информатика доц. д-р Евгения Великова поздрави абсолювентите и им напомни, че това дипломиране не е последното изпитание, което ще им предстои в живота: „За разлика от университета в живота няма определени сесии и изпитите идват по всяко време. Няма точен конспект, а го разбирате едва когато свърши изпитът“. Деканът на ФМИ пожела на абсолювентите успех и късмет в бъдещите изпитания, вдъхновение да следват мечтите си, упоритост и гръзновение да претворят едно по-хубаво общество на този свят.

Заместник-ректорът на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ проф. д-р Анастас Герджиков отбеляза, че за него е чест да участва в церемонията: „Вие завършвате в най-престижния, стар и известен университет в България, в една спе-

ма, така че сте получили знания и умения, които ще ви бъдат от голяма полза в живота“. Проф. Герджиков пожела на абсолювентите, които ще продължат следването си, успехи на следващите етапи на обучението им, а на тези, които ще започнат да работят - да не се захващат с първото, което намерят, с най-добре платеното или най-лекото, а да потърсят внимателно това, което ще им достави удоволствие и ще работят със желание: „Това е начинът да получите повече от работата във всяко отношение“, допълни той и обяви випуск 2014 за завършил.

Първенецът на випуска в ОКС „магистър“ Мира Бивас изнесе тър-

„За времето, прекарано във ФМИ, имах щастието да попадна в изключителна среда, изпълнена с отзивчиви и добронамерени хора. Намерих истински приятели. Имах чудесната възможност да се срещна с изключителни професионалисти и да се уча от тях. Вярвам, че всеки един от нас студентите, е израснал не само като специалист, но и като човек“. Тя подчерта, че завършването е само началото на пътя и пожела на всички в бъдеще да се възползват максимално от предоставените възможности и никога да не забравят, че вече могат да ги създават и сами.

Даниел Балчев от специалност „Компютърни науки“, отличник сред бакалаврите, подчерта в словото си, че за изминалите четири години, откакто той и колегите му са прекарали за първи път прага на Алма матер, са запазили младежкия си ентузиазъм през цялото това време: „С негова помощ се борихме с матрици и двоични функции, анализирахме интегралите и алгоритми, нежно се докоснахме до логика, непозната за нас. Нашият поход към познанието тези четири години беше ръководен от преподаватели, даващи всичко от себе си да се борят с нашия мързел, да ни покажат

циалност, която като много други е на първо място и по акредитация, и в класирането по рейтинговата систе-

жествено слово и отбеляза, че за нея е чест да бъде част от церемонията на завършването на този факултет:

прекрасния свят на математиката, да ни направят негови владетели, да разширим владението си до компютъра и да го караме да прави каквото трябва". Даниел благодари на преподавателите, заради които сега мо-

гат да се нарекат математици и програмисти: „Като такива, драги колеги, ние ще оформяме света в следващите няколко десетилетия. Приложението на информационните технологии е навсякъде и в бъдеще всичко ще зависи

от нашия труд". Отличникът пожела на абсолвентите бъдещи успехи и сбъднати мечти. Той благодари на състудентите си, че са избрали да завършат в България и именно в Софийския университет.

ДАРИТЕЛИ

АРХИВЪТ НА ПЕТЪР УВАЛИЕВ БЕШЕ ДАРЕН НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

Във връзка със 100-годишнината от рождението на Петър Увалиев Софийският университет "Св. Климент Охридски" получи като дарение от неговата съпруга Соня Рув – Увалиева документален фонд и лични вещи, принадлежащи на видния емигрант интелектуалец.

Фондът съдържа ръкописи на бележки, четени от Петър Увалиев за микрофона на радио Би Би Си Лондон в продължение на пет десетилетия, лекции и лекционни курсове на различ-

ни езици, дневници, тефтерчета, кореспонденция, фотографии, преводи и др.

Сред вещите се намират една от личните му пишешки машини, колекция от фигурки на костенурки, принадлежностите за пушене, мастилница и др.

По събирането и досегашното подреждане на документите са работили Мария Георгиева, проф. Боян Пенков, проф. Елисавета Сотирова, д-р Тодор Димитров и доц. д-р Огнян Ковачев.

Документите и вещите бяха подготвени за пренасяне до България с помощта на Деян Желязков. Транспортирането им беше извършено с любезното съдействие на Николай Везенков и Милена Везенкова.

Документалното наследство на Петър Увалиев ще

бъде обработено и съхранявано в Университетския архив, а вещите ще бъдат предоставени на Музея на Софийския университет.

На 12 януари 2015 г. в 16.00 часа в Аулата на Софийския университет ще бъде отбелязана 100-годишнината от рождението на Петър Увалиев. От 6 януари 2015 г. в централното фоайе на Ректората е експонирана фотозложба, посветена на живота и дейността на Петър Увалиев.

